

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhasábos petítor egyszeri hirdetése 30 fill. Többesrész hirdetésért jutányosabb. Nyilvántartás: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: KÓSCH ÁRPÁD könyvnyomató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Hová visz a drágaság?

A legproblematisabb téma fölvetésével, a súlyos fogyasztási és élelmezési bajok szanálására vezető út megmutatásával nem érhet bennünket a köznapiság vádja. Oly tünetek mutatkoznak társadalomgazdasági életünkben a fogyasztás, a forgalom, a kiterjedt termelés és az igaztalan jövedelemeloszlás terén, a melyek egy rémes válság közeledtét jelzik. Rettenetesen és határtalanul drága minden! A gazdasági erők a végsőkig megfeszültek. Tovább nem mehet. *Vagy átalakul az egész termelési rend és véle a gazdasági világ, vagy elpusztulunk.* Vagy éhség tör ki. Már pedig az éhségek a forradalom vészmadarai

Honnan támadt a drágaság? Miképp menekülhetünk el a rettentő válságba vezető mély úrtól? Egész gazdasági életünk, a mint látjuk, roppant szövevényes; ezer bonyolódott dolog lesz egy nagy agglomerációvá. A kereskedelem az egész világra kiterjedt, a közlekedési eszközök tengerentúllal kötnek össze, a hitel földünket egy egyetemleges egészszé teszi, a pénz kötelékei messze népekkel kötnek össze érdekszálakkal, az üzleti élet forgataga, a piac irányzata egy roppant szerves egységgé alkotja a népek millióit. A világ egy egész testté lesz. Ha már most e testen valahol zavar támad, úgy megérzi azt a földrengéstjelző készülék végtelen érzékenységgel az egész világ. A Rothschildok bukása óriási pánikot idézne elő, az bizonyos. Az amerikai mult évi iparválság életeket tett tönkre, éléskamrákat gyújtott fel, virágos mezőket, embereket, intézeteket elpusztított, sokakat öngyilkosságba kergetett; még mi magyarok is mennyire megérezte, tudjuk jól! A melyek a válságok okai, azok a drágaság szülői is. Éhség, drágaság és válság tulajdonképp a fogyasztási élet kóros jelenségei, rémes járványok, melyek a gazdasági élet tökéletességéből éppúgy származnak, mint a tökéletlen együttműködés zavarai. Az éhség és drágaság megszüntetésével kezdődik a modern gazdasági politika, mely a legnehezebben képes a drágaság mélyenfekvő okait felkutatni, egy egységes képpé fikszirozni s orvosságokat ajánlani.

Munkánk nem könnyű, mert egy komplikált jelenségre mindenki egyszerű képlet felállítását szeretné tőlünk s *egy okra* szeretnék visszavezetni a drágaságot, holott *ezer oka* is lehet.

Tudjuk, hogy mai életünk a hiteligazdaságon alapszik. Nos hát, a *hitelélet könnyelműsége* az első pont, mely a drágaság felé viszi az egész életet. A hitelnyújtás manapság a legingatagabb alapokon történik elég sokszor, a mi azután játszi vállalkozásokra, borzasztó vakmerő üzérkedésekre vezet. A számítás alapját a vállalkozónál egyszerre megdönti a hitel felmondása, mely a bizalmatlanságnak egy, sokszor rosszul tapasztalt, esetleges ellenséges jeléből indul ki. A hitelező bizalmatlan, pedig a hitelnek épp a bizalom megerősítésén kellene dolgoznia. A bankok jó időben minden könnyítést megadnak

a hitel igénybevételére, de épp a legalkalmatlanabb időben, midőn egy riasztó tőzsde-alarm, a rettegés és félelem pánikszerű izgatott érzékenységét le kellene csillapítani, a hitel megszorítása által a bajt siettetik. Erre a vállalatok persze buknak, a termeléssel tőke hiányában felhagynak, új cikkek nem készíttetik, hiány áll be, a kereslet pedig nagy, így a meglévő készletek megdrágulnak. Menjünk másfelé.

A drágaság helyes magyarázatánál lehetetlen a gazdasági alanyok kaoszából kiindulni, mert az egyes társadalmi csoportok közt kell disztinválálni. Látjuk, hogy a termelés terén az embereknek egy nagy osztálya nincs elfoglalva, pl. a szellemi foglalkozást űzők, hivatalnoksereg stb. Ha már most ezek körében kevés lesz a pénz, a gyöngye dotálás, vagy a nagy versengés okozta bérleszorítás folytán, úgy ezek körében a *vételi erő és a vételhez való kedv megcsappan* és erre inkongruitás, egyenetlenség támad a *fogyasztás és termelés között*; vagyis sokat termelnek, de nincs, a ki megvegye, és beáll a *túltermelés*, a mi még nem volna baj, mert hisz' így olcsón lehetne vásárolni; igen ám, de erre megcsökken a vállalkozási kedv, a vállalkozók reménytelen kilátásokkal indítják meg üzemeiket, a hitelnyújtás is óvatosabb lesz erre és így a gyáros már jóelőre drágább, még pedig iszonyú drága árat szab, csak hogy egzisztenciáját biztosíthassa. Vannak társadalmi osztályok, melyek nem árúkat termelnek, hanem munkával vásárolják meg szükségleteiket, s *ha a munkakereslet csökken*, úgy ismét óriási túlhalmozódás, megduzzadás áll be az árúpiacra, mire az előbbi játék ismétlődik. Ez is egy ok.

A merész üzérkedés, a gazdagodási vágy túltengése, a közönség hiszékenysége, az *élelmességnek csalássá fajulása, a szönvedélyes játékok és a termékellen fényűzés* észvesztett dühöngése, a *hatalmi téboly* ballépései az emberiség legmonstruózusabb botránnyai, a *városi és házi telkek, élelmiszerekkel űzött hamis értékpérelés*, a kamatláb és a munkabér aránytalan emelkedettsége és emelkedései *mind okai, de egyben tünetei is a drágaságnak*. A gazdasági életben egy folytonos körforgás van. A mi ma ok, az holnap okoztá lesz; a mi ma sejtetem, az holnap már tünet; így a drágaság okai egyszer csak összeesnek a drágaság jelenségeivel, kérdéseivel, úgy, hogy szigorú elválasztás lehetetlen.

Mik azután a következmények? Az éhség drágaságot okoz, a halandóság, főleg csecsemők között, óriási, a házasságok száma csekély, a népesség egyrésze külföldre vándorol, az erkölcsiség a tehetetlenség, a kiszolgáltatottság nyomasztó érzésénél fogva megbomlik, a vagyon elleni büntettekben vezetődnek le az alsóbb rétegeknek a gazdagabb ellen táplált ellenszenvcsatornáit. Erre azután újabb okok születnek a drágaságra.

A gazdasági élet terén alászáll a józanság, a higgadság, a tisztaság, a pontos és egyenes, becsületes számítás, a szolid kereskedelmi és forgalmi eljárások. Uzsora, zsarolás, sarczolás

lesz a küzdő ember-moloch fegyvere. És végül ki csodálkozik, hogy a gyöngék felszisszennek, halált kiáltanak *az élet anyagi részét kielégítő élelmiszerekészítőkre*, őket okolván a drágasággal. A tömeg nem várhatja ibseni tehetséggel a drágaság bonyolódott testében, ő csak a felszint, a siralmas életet nézi. Politikai forrongások támadnak erre; az üzleti világban kétségbeesés, mely legtragikusabb kitöréseit a tőzsdén éri meg számos czég bukásával, feneketlen árak készítésével; a közönség rohan takarékpénztárakhoz betétjeiért; e jelenségeket pedig bűnös üzelmek, az élvágy és élet-szükségletek kielégítésére fordított pénzek felfedezett elsikkasztása, bűnös manipulációk, bankigazgatók szökése, öngyilkosságok kísérik. Ezek a drágaság okai, következményei, tünetei, melyek folytonosan egymás nyomában nyargalnak, felcserélődnek és főleg kísértének.

Ezek a példák vajjon nincsenek-e meg mindennapi életünkben? Mindenki tudja, hogy évek óta a drágaság irányzata erős és emelkedő. Nos, ha ez így tart tovább, akkor bátran kimondhatjuk következtetés útján, hogy vagy válság jön, vagy ha nem, *úgy elszorvadunk teljes gazdasági szervezetünkben*. Mi lenne jobb? Mindenki egyetért velünk, hogy a válság viharai, felhőszakadásai lenne a súlyosabb, de jobbik enyhítőszert. Mert elsöpörné a könnyelmű üzérket, a drágaság szándékos mestereit, a merész, ingatag vállalkozókat, a bűnös üzelmekre épített terveket, és enyhítő, tiszta esőként hatna, míg a lassú, hosszantartó drágaság idegen népek és gazdaságok javára való majorizáltatásnak tenne ki bennünket, magyarokat.

Áttérünk ezekután azon módozatok, utak és eszmék ismertetésére, melyek a drágaság megszüntetésére, esetleges enyhítésére irányulnának.

A hitel óvatos kezelése lenne az egyik szer. Az üzérkedést könnyelmű hiteladással nem szabadna terjedni hagyni, különösen a váltóhitellel nem szabadna nyargalni. Egy válság idején egy londoni kereskedő alig száz fontnyi vagyonkájával, ügyes üzérkedés útján, 400 ezer font értékű váltó birtokosa lett. A Rothschildok is jó ügyesen szerezték vagyonuk alapjait.

Az élelmiszerek behozatalát elő kell mozdítani, az élelmiszerek hihetetlen arányú hamisítását szigorral sújtani. Mai kenyérünkbe babot, kukoriczát s egyéb anyagot tesznek bele pékjeink. Pedig a liszt ára is borzasztó. Viszont a burgonya olcsóbb lett, de a milliomos-árak csak tartják magukat s így ki vagyunk szolgáltatva, melyen segíteni csakis az állam hatalmi kijelentésével, kormányrendelettel lehetne. A szállítási költségek leszállítása is szükségessé vált már. Mert mi haszna, ha a vasúti szállítási költség a láda tojásnál annyiba kerül Erdélyből Budapestre, mint Londonba! Hát persze, hogy az olcsóbb szállítás mellett, az élelmes kereskedő a neki jobb hasznot hajtó piacot keresi föl. Le kell szállítani hát a viteldijakat. És főleg a *behozatali vámokat egészen föl kell függesz-*

teni ily drága időben, a kivittelt pedig eltüntetani.

— Itt áll helyén annak megemlézése, hogy a régebbi korban kényszerrel igyekeztek a drágaságot enyhíteni. A drágaság, ismét említjük, igen nagy részben természetes ok, a melyet mesterségesen lehet ugyan fokozni, a mint teszik is, még pedig vajmi vígan. A drágaságot az élelmiszerkereskedők nyereségvágyának tekintik, így a molnárok, pékek és gabona-, kenyérkereskedők ellen irányított kényszer alkalmazásával óhajtják a kenyeret és egyéb élelmiszert olcsóbbá tenni. De ez kétélű fegyver és kétszeresen káros. Először is akkor az emberek felhagynak az illető foglalkozással, melyet presszionálnak, a piac ellátása erre még szűkebb lesz és még nagyobb lesz a drágaság; a kik pedig az illető foglalkozást űzik, azok, épp a presszió veszélyességére hivatkozva, teszik még drágábbá az élelmiszereket. Minthogy pedig egyenest az uzsora vádjával illetik őket, erre épp a leghasznavehetőbb és tisztesebb elemek elhagyják foglalkozási körüket, a kevésbé tisztességesek pedig még annál inkább visszaélnék a jó helyzettel. A külföldi kereskedő pedig dehogy is jönne be árúival oda, a hol sok kellemetlenséggel biztatják. Látnivaló tehát, hogy a kényszer alkalmazása, melyért a laikus, értelmetlen tömeg annyira ordít, teljesen hatástalan, sőt káros. «Üssük agyon — mondja Coriolanusban egy szereplő polgár — Coriolanust és tetszés szerint szabhatjuk meg a gabona árát». Ez az okoskodás már idejét multá. Agyarkodni pékek, molnárok, élelmiszerkereskedők ellen, íme kimutattuk, mennyire kétélű fegyver. Igaz, sok a jogos panasz, de ennek is okát adtuk, t. i. a kevésbé tisztességes elem kihasználja a nyílt alkalmat. Maradna egy másik eszköz, és pedig a bevitel előmozdítása, a kivittelt eltüntetése és a piac jobb ellátása, megakadályozása az árak lenyomásának. Erre a piacot sokan keresnek fel és az árak tisztességesek lennének, a vevők pedig józanabban mérsékeltebben bánnának a cikkekkel. A beviteli vámok felfüggesztése végett íme itt a kínálkozó alkalom! Álljon elő egy törvényhatósági bizottsági tag, beszéljen, gyűjtsön, hozzon a megye határozatot, hogy feliratot intéz evégből a kormányhoz és a többi törvényhatóságokat hasonló eljárásra kérik föl! Ha egyöntetűen, egyszerre felpakkolnák a kormányt a beviteli vámok felfüggesztése végett,

úgy a hatás nem maradna el. Borzasztó! Egy évvel ezelőtt a takarmányhiány folytán a kormány a kivittelt eltüntetotta, az állatok érdekében tudott cselekedni, hát értünk, szenvedő emberekért nem tud tenni semmit?! Tán többre becsüli kormányunk az állatokat?! Hol is az a bizottsági tag, szeretnénk már látni, a ki figyelmeztetni fogja a kormányt kötelességére?!
Guttman Miklós.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Allamsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Körünknek az 1909. évre 2000 koronányi segélyt utalványozott ki népkönyvtári célokra. A nagylelkű adományért az elnökség hálás köszönetét fejezte ki a vallás- és közoktatásügyi minisztérium iránt.

A Kör zeneiskolája. Körünk újabb nagyszabású és széppiható intézménye, a zeneiskola, szeptember elején megnyílik. A zeneiskolában tanítani fognak: hegedűt, zongorát, karéneket, zeneelméletet stb., és pedig a következő kiváló művészi erők: Becht József, Hoffmann Ferenc, Kaldé Soma, Moyses Miklós. Beiratkozhatni: a zeneiskola helyiségében: Rózsa-utca 11., a Jelenik-kertben (a ferenczrendiek temploma mellett), naponkint d. u. 2—4 ig. Az intézet áll: egy előkészítő-osztályból, hat középosztályból és olyanok részére, kik teljes kiművelést óhajtanak, még négy akadémiai osztályból. A tanítás a m. kir. tanterv alapján történik. A beiratás aug. 30 ikától szept. 5-ikéig bezárólag tart mindennap d. u. 2—4-ig, vasárnap d. e. 9—11-ig. Beiratási díj 8 korona. Tandíj: havonta 10 korona. Tanítás kezdete szept. 6-ikán.

H I R E K.

— **Ő felsége születésnapján,** aug. 18-ikán városunk egész társadalmá, úgy a katonai, mint a polgári hatóságok résztvettek a hálaadó istentiszteleteken. Az ünnep napját megelőzőleg, augusztus 7-ikén este 8 órakor az 5 ik ezred zenekara dísztakarodót adott, aug. 18-ikán reggel 5 órakor pedig díszbresztő volt. Reggel 8 órakor a nagy-gyakorlótéren tábori-mise volt, melyen résztvett városunk egész helyőrsége. Az ünnepélyes hálaadó istentiszteletet a gör. kath. székesegyházban reggeli 9 órakor, a róm. kath. főtemplomban pedig d. e. 10 órakor lettek megtartva. Déli 1 órakor dr. Vályi János v. b. t. t., eperjesi püspök palotájában díszbenedek adott.

— **Szent István napján** d. e. 9 órakor a gör. kath. székesegyházban, valamint a r. kath. főtemplomban ünnepi istentiszteletet tartattak.

— **Kormányképviselő.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Obethó Dezső eperjesi jogakadémiai tanárt a f. é. szeptember 6-ikán a soproni ág. hitv. evang. főgimnáziumban megtartandó pótló és javító érettségi vizsgálatokhoz kormányképviselőül kiküldötte.

— **Kinevezés.** A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke Jurik István eperjesi lakost I. oszt. altiszté illetőleg m. kir. famesterré nevezte ki.

— **Rendőrkapitányunk hazakerkezése.** Saly Győző rendőrkapitány, ki szabadságát részben tanulmányútra használta fel s bejárta Olaszországot, Marseille, Páris, München és Bécs városokat, hazatért és átvette hivatalát.

— **Eljegyzés.** Mendik Antal mérnök (Debreczen) eljegyezte Székely Marcsókát (Kassa-Tótsóvár).

— **Felsőbb leányiskola az Angolkisasszonyok intézetében Eperjesen.** A jövő 1909—1910-ik tanévben az Angolkisasszonyok «Sancta Maria»-intézete a benlakó-növendékeknek felsőbb leányiskolát nyit, és pedig Révy Ferencz miniszter biztos határozata szerint a folyó tanévben megnyílik az I. és az V. osztály. Főléretnek bejáró tanulók is. A helybeli és vidéki illetékes körök, ha gyermekeiket a felsőbb leányiskolába adni szándékoznak, sziveskedjenek erre vonatkozó kérvényüket az intézet főnöknőjének benyújtani, csatolva a gyermek iskolai bizonyítványát és keresztlevelét. Jelentkezni szept. 5-ikéig lehet «Veni Sancte» szept. 9-ikén reggel 8 órakor van az intézet kápolnájában. A felsőbb leányiskola tandíja havi 20 kor. Ez összegben foglalatik a beiratási díj, könyvtár és tornaszerek használatának díja.

— **Halálozás.** Augusztus 15-ikén hunyt el Kottás Pál várm. útibiztos, életének 53., házasságának 29-ik évében Bártfán. A boldogultban a vármegye egyik legjobb és legpéldásabb útibiztosát vesztette el, ki 18 évet meghaladó időn át híven szolgálta a vármegyét. Temetése aug. 17-ikén ment végbe nagy részvét mellett.

Dzsbay István, munkácségházmegei gör. kath. lelkész, esperes, augusztus 20-ikán meghalt Szerednyén, 85 éves korában. A boldogult nagyszámú rokonsága gyászolja.

— **Vane már «2 perc» gyorsfűtésű tisztítója?**

— **Bártfafürdőben** az aug. 16-ikán kiadott 14. sz. névsor szerint eddig 3204 volt a vendégek száma.

— **Villamosvasút Eperjes és Sóvár között.** Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-társulat, karöltve a Ganz és Társa céggel, kérvényt nyújtott be a kereskedelemügyi minisztériumhoz, Eperjes és Sóvár között létesítendő villamosvasút előmunkálata iránt. A tervbevett vasút a város Fő-utcáján vezetne a vasúti állomás-ig, onnan pedig Sóvárra, s nemcsak a személy-, hanem a teher szállítást is közvetítené. Régi eszméje volt ez bold. Szalay Gusztávnak s kívánatos volna, hogy ez az életrevaló terv magvalósulhasson.

— **Az Eperjesi Kereskedők Társulata** aug. 15-ikén, vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen Kösch Árpád elnök jelentést tett a társulatnak kétévi működéséről,

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A holicsi út.

Irta Krudy Gyula.

Fenn, a Kárpátok között, a hol már csupán sasok járnak és zöld moha tapad a sziklák oldalához, az ünnepi, templomi csendet nem zavarja meg semmi emberi, vagy állati hang. A sasok némán emelkednek föl a mélyből, a vadásznak, ha erre a tájra vetődik, eszeágában sincs énekelni. A komor némaságba legfeljebb a szél szokott beleorgonálni s az ég mennydörög hozzá.

Itt, ebben a rettenetes magányban vezet egy út.

Egy út, a mely Magyarországból Lengyelországba visz a Kárpátokon át. Bizony ilyen út is kevés van a világon.

De hát ez az út sem olyan, mint a többi út. Nincs ám az kövel kirakva, mikor úgyis kő ott minden. Nem is szabályos út ez! Csak onnan lehet tudni, hogy hol van az út, a hol a szikladarabok félre vannak hengergetve. Ott van a híres holicsi út.

A holicsi útnak az a nevezetessége, hogy pénzért talán máig sem építették volna meg. A lelkesedés építette ezt az utat. II. Rákóczi Ferencz, a nagy fejedelem erre jött vissza Lengyelországból szegény, legigazott hazájába. Kárpát havas ormait látták az ő dali seregét, a mely lóháton utazott a meredek felett. Helyén volt ott a szive lónak, lovasnak egyformán.

De a sereg előtt szaladt száz fejszés ember, a kik az utat csinálták. A sziklákat félrehengerítették, a zúgó

patakokra hidat vertek és ledöntötték az útban álló nagy fákat.

Úgy jött át Rákóczi hadaival a Kárpátokon. Zászlói a szabadság közeledését hirdették és lenn a völgyben, hol összegyülekezett hívei várták a visszatérő fejedelmet, felharsant a szent szabadság dala. A szabadság így vonult át az örök hóval fedett Kárpát-hegységen. Még a vén meredek hegyek is bizonyosan szivesen eresztették haza Rákóczit.

Sok, sok esztendő mult el. Rákóczi óta a holicsi utat sem járta senki. Ugyan kinek lett volna kedve a meredek, sasokjárta utat választani, a mely oly meredeken emelkedett fölfele a hegyek között, mintha egyenesen az égbe vinne! A kinek dolga is volt arrafelé, a kényelmesebb utat választotta a völgyben.

De nem lehetett ám mindenkinek a völgyben járni.

Havas, hideg novemberi nap volt. A sasok is elbújtak sziklatéskükbén, a tél szürke felhői pedig szinte rákönyökölnek a hegyormokra megpihenni. A holicsi utat befújta a hó. Még zerge sem járt rajta napok óta.

Egyszerre csak recsegő trombitaszó harsant fel a hegyek között. A fehéromlókú, vén hegyóriások szinte csodálkozva néznek össze. Ugyan ki jár itt, a hol még a madár sem jár?

Odalenn, a hegyoldalban, a szédítő mélységben egy század huszár kapaszkodik fölfele. Annak a huszár-századnak trombitása kürtölt unalmában.

Mert bizony unalmas a huszár útja! Már negyednapja mennek az embernemlaka hegyvidéken és mindig előttük vannak a hegyek, még mindig fölfele mennek, nem lefelé. Magyarország felé. Hej, pedig

hogy szeretnénk már otthon lenni! Szükség van otthon az ő kardjukra, mert kiűtött a szabadságharc. A magyar huszárokat külföldön érte a hír. Nem sokáig gondolkodtak: hí a haza! — mondták és elindultak hazafelé. A hol nem engedték őket, ott szöktek, vagy a kardjukkal vágta utat — hazafelé. Rákóczi holicsi útját a huszároknak építették. Itt nem üldözi őket senki, meg aztán biztosan hazaérnek. Hisz' sok, sok esztendővel ezelőtt már erre jártak a szabadság katonái.

A magyarokat egy vén strázsamester vezeti. Ő most a kapitányuk, hadnagyuk, parancsolójuk. A fülére van az öreg bajusza csavarva, de most fagyos az is, mint egy bokor. A lovak szőre csillog a fagytól. Hideg van.

— Majd meleg lesz otthon — vigasztalja a strázsamester a huszárokat.

— Otthon — sóhajtanak a legények. — Talán már sohasem lesznek otthon.

Délután aztán fölértek a hegység nyergébe. Tiszta, napfényes téli nap volt. Az égen nem volt felhő. A huszárak leszálltak lovaikról. A távolban ellapultak a hegyek.

— Arra van Magyarország! Itthon vagyunk — szólt a huszárak parancsnoka.

— Imára! — parancsolta.

Egy század huszár állt mereven, tisztelegve a hegytetőn, az édes haza felé...

Aztán lovaikra pattantak. A paripák vígan-vígan lépegettek lefelé a mély úton. Egy huszár rágyújtott a dalra:

— Kossuth Lajos azt üzenete...

A század énekelve vonult hazafelé, Magyarország felé.

melyből kiemeljük a következőket. Jelenleg 109 rendes-, 33 pártoló- és 67 ifjúsági tagja van a társulatnak. A titkári tisztségre a társulatnak megalakulásakor Bohrandt Lajos lett választva, a pénztárosra pedig Theisz Ármán, a kik azonban rövid működésük után, hivatkozva nagy elfoglaltságukra, leköszöntek. Károly Artur elhalálozásával a társulat jegyzőjét vesztette el, kiről, éppúgy, mint az ezen két év alatt elhunyt Dahlström Gyula, Radvány Kálmán, Luchs Róbert, Schwarcz Ede és Deil Jenő tagokról kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elnök. A kereskedői tanonciskolában és az esti szaktanfolyamban szép sikert mutattak fel a hallgatók; különösen a szaktanfolyamnak nagy hasznát tették a kereskedői pályán működő alkalmazottak. Kétséges azonban, hogy ezen valóban hézagot pótló szaktanfolyam fentartható lesz-e a jövőben, mivel, az államsegély megvonása következtében, annak fentartása egyedül a helybeli részvénytársaságok, Eperjes város közönsége és a keresk. és iparkamara segélyére lesz utalva. A közgyűlés halásan emlékezett meg Semsey Boldizsár főispán és Jónás János keresk.-isk. igazgatójának a szaktanfolyam iránti jóindulatú pártfogásáról, valamint mindazokról, kik ezen szaktanfolyamot anyagi támogatásuk által eddig is fentarthatni lehetővé tették, s köszönetét fejezte ki a szaktanfolyam igazgatójának és tanári-karának, kik, segély híján, kisebb tiszteletdíj mellett is, felajánlották közreműködésüket. Jelentette továbbá az elnök, hogy a múlt év őszén a kereskedői pályán működő ifjúság egy része is tömörült az ifjúsági életnek a társulatban való élénkbételete céljából; valamint azt is, hogy a társulat helyiségeit a Széchenyi-kör által életbeléptetendő zeneiskolának engedte át nappali használatra egy évre olyformán, hogy a Széchenyi-kör vállalta el a házbér felének a fizetését. A társulat számadásait és a költségeloirányzatát a közgyűlés tudomásul vette és a választmányba a következő tagokat választotta meg: Rendes-tagok Ambrózy Béla, Amster Simon, Dahlström Károly, Földes Samu, Friedmann Simon, Gerő Mihály, Glasner Mór, Glücksmann Nándor, Goldberger Henrik, Grosz Náthán, György Lajos, Holénia Béla, Kun Sándor, Lefkovits Emil, Moskovics Gyula, Mussoni Antal, Pálesch Árpád, Poloczek Artur, Raab János, Reichard Jenő, Spitzer Mór, Stark Zsigmond, Trosztler Kálmán, Tydor Lipót, Vogel Béla, Zavatzky Szilárd. Póttagok: Révész Jenő, Schreiber N. Ignác, Weisz J. Jenő és Grün Hermann. Számvizsgálók lettek: Bielek Zoltán és Poloczek Róbert. Az elnök reámutatott még arra a közönségre, melylyel a tagok a társulat iránt viseltetnek és felkérte a tagokat, hogy támogassák ezen tisztán a kereskedők érdekeit szolgáló társulatot saját jól felfogott érdekükben. A mint értesülünk, a kereskedők társulata új választmánya a jövő hét folyamán fogja alakulást nyújtani, mely alkalommal több fontos, a társulat beléletét reformálni hivatott indítvány is fog tárgyalatni. A társulat tervbe vette azt is, hogy minden kedden este összejöveteleket fog tartani a helyiség kertjében.

— **A héthársi tanulóifjúság** aug. 8-ikán, özv. Nyulassy Jánosné, dr. Moskovits Ignácné, Brihl Menyhért és Dobay Béla védnöksége alatt, a héthársi róm. kath. templom javára, táncmulatsággal egybekötött jótékony célú tornaünnepélyt rendezett. D. u. 3 órára igen szépszájú közönség gyűlt össze a Tarcza partján ez alkalomra ügyesen megalkotott versenytérre. A tornaversenyen résztvett az eperjesi, kisszebeni, berzeviczei és a héthársi tanulóifjúság. Az egyesült, körülbelül 40 tagból álló csapat a felvonulás után elénekelte a Himnusz, majd szabatos mozdulatokban bemutatta a múlt iskolai évre tervezett országos tornaverseny szabadgyakorlatait. Ezután kötélyhúzásban, súlydobásban, távol- és magasugrásban, sík- és stafétafutásban mérköztek, végül füleslabda- és fociballjátékok mutattak be a közönségnek. A szabadgyakorlatokat Miko Géza okl. tanító, versenybíró tanította be. A műsor mindegyik pontját tetszés követte. A fociballjáték végeztével kiosztotta a versenybíró a Brihl Menyhért és Dobay Béla védnökök által adományozott díjakat. A Szózat eléneklése után a kis csapat elvonult, a közönség is eltávozott a versenytérrel. Az ízlésesen feldíszített táncsteremben este 9 órakor kezdődött a tánc. Itt is fényes közönség gyűlt össze. A mulatság reggeli 5 órakor ért véget.

— **A rablógylkosság ügyében**, daczára, hogy a tettesek nyomozása országsszerite leg-erélyesebben folyamatban van, eddig nincsen eredmény. A hét folyamán két iglói mészáros lett kihallgatva, kik a gylkosság napján itt jártak, a gyanú azonban alaptalannak bizonyult. Lubotény határában is elfogtak egy embert, ki ékszerekkel kereskedett, de ez is ártatlan a gylkosságban. Egy héthársi tudósító buzgóságában azonnal értesítette a fővárosi lapokat, hogy megkerült az eperjesi rablógylkosság tettese; sajnos, korai

volt az öröm. A tetteseknek Iglón történt elfogatásának híre hétfőn a délelőtti órákban futótűzként kelt szárnyra, valamint az a hír is, hogy őket a délutáni vonattal hozzák Eperjesre. Ez a szenzációs hír képzeltető riadalmat keltett a városban. A délutáni órákban már csoportokban álltak az emberek az utcán és várták a 4-órás szepességi vonat megérkezését, de csakhamar szétesztottak a kíváncsiak, mikor arról értesültek, hogy csak a félhat-órás vonattal hozzák a gylkosokat. Délután 5 órakor ellepte a közönség a Fő-utca mindkét oldalát, a városházától le a vasúti állomásig sorként álltak az emberek, azok pedig, a kik azon véleményen voltak, hogy a kiszállás a kisállomáson lesz, a Flórián-utcán foglaltak állást. A vonat megérkezése után szájról-szájra adta tovább a közönség a hírt, hogy «jönnek». Erre már a Fő-utca középső része is megtelt emberekkel, a városháza előtt pedig veszedelmes jelleget öltött már az embertömeg tolongása. A rendőrség, látva az esetleges veszedelmet, a Takács-utcán át az árok utcai bejárához irányította a zárt kocsi-ban érkező iglóiakat. Most támadt csak a nagy zűr-zavar, a közönség tömegekben futott a városháza elé, de már későn, mert szerencsére a kocsi a városháza hátsó kapuján fordult be a városháza udvarára, a városházát pedig elzárták a közönség elől. De azért az embertömeg nem tágtott a városházától. Ugyanakkor hozták be három csendőr fedezete alatt a harsági gylkosság tetteseit, végig a Fő-utcán. Mikor ezeket észrevették az utcai gyermekek, feléjük rohantak és rivalgással kísérték a városházáig. Esteledett már, mire a közönség szétesztott s ismét csendes lett az utca.

— **Szenzáció a reklámban.** Szenzációs és mégis nagyon egyszerű a Lukács Vilmos reklám-irodája (Budapest, V., Fűrdő-utca 10.) által meghonosított új reklám-módszer. Lukács Magyarország és Ausztria több mint 700 elsőrangú szállójában, kávéházában és vendéglőjében kibérelte mintegy 5000 illemhely ajtóit és ezen ajtók belső oldalán, nagy belga tükör fölött és alatt művészi kivitelű, elegáns reklám-üvegtáblákat helyez el fehér keretben, a mely táblák már feltűnő elhelyezésükkel fogva sem maradhatnak észrevétel nélkül.

— **A multvasárnap nyári-mulatság**, melyet a Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdijegyletének eperjesi fiókja rendezett, a várakozáson felül jól sikerült. A rendezőség újabb jelét mutatta leleményességének, mert ezt a délutánt is kedélyessé, hangulatossá tette a közönségre nézve, mely különösen a gyermekszépségverseny iránt mutatott nagy érdeklődést. A három legszebb, legkedvesebb leányka Kovács Bözsike, Hoffmann Anni és Levenda Ilonka volt, a fiúcskák közül pedig Csúcs László (buzsár), ifj. Bilich Ferenc és Adamovszky Béla nyerték el az első-jutalomdíjat. A tekeverseny is élénk hangulatban folyt le 10—10 értékes díjjal. Az alvófakir száma valóságos konsternációt keltett, annyira megtetszett a közönségnek, és sikerült volt a szerencsen kikiáltó is. Jól megráfalta a közönséget a gyorsfényképezés is, a mely élethű volt, a mennyiben saját képét mindenki megláthatta. És — nagyon olcsó volt. A tréfásházasság három, legtöbb házasságlevel-felmutató nyertese lett Stoffan Anna, Hadzima Gizi és Stegana Anna. Az élet általában nagyon víg volt a mulatózóik között, kik, kiváltképpen estefelé, nagy számmal verődtek össze a köri kerthelyiségben, a hol reggelig a legjobb hangulatban együtt voltak. E ek után tehát senki sem vitathatja el a «Rökkantegylet» életképességét Eperjesen; de tovább megyünk: valósággal követelmény ma már, hogy az itteni fiók megtartsa mulatságait (egyvet télen, egyvet nyáron), a melyeket olyan szépen bevezetett már. Az egyletnek minél tágabb keretekben való növelésén kívül, az eperjesiek segítő különalajja ma már valósággal vezet a fiókpénztárak között. Ez az öntudatos előretörékvés aztán ott csúcsozódik ki, hogy innen inddi a szervezés munkája a vármegyének azon helyeire, a hol már tért hódított az egylet szép eszméje. A sóváriakat elkülönítették az eperjesiek a saját hajlékuk közelébe, megalakítva az ottani 232-ik fiókot. Legközelebb Nagysároson fejtik ki tevékenységüket, a hol már régebben vannak tagok, de ahhoz kevesen, hogy saját tűzhelyüknek egyleti életet élhessenek. Ilyen tagcsoport van Kisszebenben is, a hol az eperjesiek szeretnének szintén fiókot alakítani. Most már csupán Bártfa az a hely, a hol az egylet jótékony volta felől keveset tudnak. De az eperjesieket nem hagyja nyugton a törekvés: szélesíteni a kereteket — egész Sárosvármegyére!

— **A Tatrában havazott.** A Magas-Tátra csúcsait és lejtőit vasárnap éjjel óta friss hó borítja; a havazás a levegőt igen lehűtötte.

— **Ruhák** a legszebben tisztítatnak és festetnek Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában, Kassa. Képvisele Eperjesen Theisz Ármán cég által.

— **Gylkosság Harságon.** A vasárnapi harsági búcsú alkalmával hangos mulatság folyt az ottani kocsmában. Ott mulatott Mrusz András szentpéteri juhászbojtár is, ki belekötött Potosnyák János harsági legénybe. A mulatságból verekedés lett s Mrusz megkéselte ellenfelét, Potosnyákot. Mrusz később összeszólkkozott Ivanecsky Mihály sósgyűlészi parasztgazdával és késsel leszúrta. Ivanecsky néhány perc múlva meghalt. A tettest letartóztatták s bekísérték Eperjesre.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, I, Tuchlauben 9) cs és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei árúházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— **Jegyzők és orvosok illetményei.** A községi-jegyzői fizetési alap létesítéséről szóló vármegyei szabályrendelet, valamint az «orvosi alap»-ról intézkedő belügyminiszteri rendelet szerint a községi- és körorvosok fizetését, fizetékieségzését, kor-, személyi- és helyipótlékát, esetleg lakáspénzét is, végre az orvosok útiátalányát a lakóhely szerint illetékes állami pénztárnak (adóhivatalnak) kell kiszolgáltatnia. Az említett illetmények felvételének megkönnyítése céljából Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter most kiadott körrendelete ama jegyzőknek és orvosoknak, a kik nem az adóhivatal székhelyén működnek, megengedte, hogy illetményeik posta útján küldessenek el.

— **Mozgósítanak.** A hadtestparancsnokság elrendelte, hogy az újonnan minden ezrednél felállított gépfegyver-osztagokat próbaképpen meglepetésszerűen mozgósítsák. A géppuska-osztag békelelétszáma áll 2 gépfegyverből, 5 lóból és 12 emberből, háborúban pedig 4 gépfegyverből, 21 lóból és 36 emberből.

— **Fürdői élet Tatrafüreden.** Tatrafüreden igen élénk az élet; nagy és előkelő a közönség. Aug. 12-ikén Tatrafüredre érkezett Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, aug. 14-ikén pedig Klotild főhercegné és leánya Erzsébet főhercegnő kíséretükkel. A fenséges vendégeket a diadalkapunál Osvald Károly főhercegigazgató fogadta lelkes, szép üdvözlőbeszédrel, a melyre szeretettel válaszolt a főhercegné asszony. A merre az udvari fogat elhaladt, mindenütt szépszájú közönség állott sorfalat s szeretettel üdvözölte, köszöntötte József főherceg fenséges nejét és leányát.

— **Szemgyógyintézet van Miskolczon** a csabai-úti sanatóriumban.

— **Állat- és Madarvédő-Egyesület Sárosvármegyében.** A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület nevében és megbízásából Piller Kálmán elnökle alatt bizottság alakult oly célból, hogy állat- és madarvédő-egyesület alakítását előkészíti. E minden tekintetben nemes intencziójú egyesület tagjai sorába már eddig is számos jelentkezték s ha legalább 100—150 tag jelentkezik, megtartják az alakuló-közgyűlést. A elnökség az egyesület célját röviden a következőkben körvonalozta: a) Minden néven nevezendő állatot a kegyetlen durvaság, hasznos és igavonó-állatot az irgalmatlan elhanyagolás és túlerhelés, szóval mindenféle kínzás és zaklatás ellen megvédeni; az állatkínzás ellen kiadott 1879: XL. t.-cz. 86. §-ának úgy az idegen állatok szándékos megrongálásának és megsemmisítésének megakadályozására vonatkozó 1878: V. t.-cz. 418. §-ának és az ezeken alapuló rendeletek és szabályrendeletek betartására hatni és az állatokkal való emberséges (humánus) bánásmódot előmozdítani; b) az erdő- és mezőgazdaságra nézve hasznos madarak védelmét és e védelem gyakorlását kiválólag gondozni, a hasznos madarak védelméről szóló 1894: XII. t.-cz. 57. és 95. §§ a) pontjainak, az 1883: XX. t.-cz. 9. §-ának, az 1901. évi 24,655. és az 1904. évi 19,384. számú, az élőállatok szállítására vonatkozó 1892. évi 31,061. számú földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszteri, az éneklőmadarakra vonatkozó vadászást s ezek összefogdosását tiltó 1883. évi 52,401. és 1889. évi 2325. sz. belügyminiszteri rendelet végrehajtása felett öröködni, a «Madarak és fák napja»-nak (1906. évi 26,120. sz. vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet) az elemi iskolákban megünneplését elősegíteni és a hasznos madarak elszaporodását bokorültetéssel, fészkelő-odúk terjesztésével és teli etetők felállításával és fentartásával támogatni, a madaraknak Flaubert-fegyverek, gummpuskák, parittyák által és bármi más módon való üldözését és írtását megakadályozni; c) az állatvédelmi eszméknek elsősorban az iskolákban terjesztését és az állat- és madarvilág ismeretének és szeretetének behatóbb természetrajzi oktatás alapján való előmozdítása útján arra hatni,

hogy az ifjúságból az állatok jelentőségét becsülni képes, szelidebb és emberségesebb érülettel bíró nemzedék neveltessek.

— **Nyugtázás.** Dr. *Mosánszky* Titusz úr, házasságkötésének 40-ik évfordulója alkalmából 10 kor. adományozott árvaházunk céljaira. Megragadjuk ezen alkalmat, hogy, őszinte szerencsekívánataink kapcsán, hálás köszönetet mondjunk a nemeskeblű adakozónak. Eperjes, 1909. aug. 16.

A Sárosvárm. Jótékony Nőegylet elnöksége.

— **A hazai ipar védelme.** Míg politikai téren erős küzdelem folyik nemzeti önállóságunk kidomborításáért s míg a pártok élet-halálharcot vívnak az önálló nemzeti bank felállításáért, teljesen háttérbe szorul a Tulipánszövetség által két év előtt megkezdett hazai ipar védelme. E kérdéssel már sokat foglalkoztunk és most csak az osztrák behozatal egyik jelenségéről akarunk szólni és felhívni a magyar hazafias társadalmat, hogy védje meg a magyar iparunkat. Vármegyénk Galicziával határos részein több osztrák sörgyár szállítja értéktelen gyártmányait nemcsak megyénk egész területére, de a felvidék többi vidékére is, annak dacára, hogy éppen e vidéken két jelentős sörgyárunk: a Bauernebl és Fia kassai sörgyára és a poprádi sörgyár közkedvelt gyártmányaival áll készen a fogyasztóközönségnek, s hogy mégis osztrák sörre szorulunk, azt csak a fogyasztók nemtörődömsége, nembánomsága teszi lehetővé. Az általánosan elismert jóhírnevű kőbányai sörgyárakról csak a bennünket már közelebbről érdeklő, Felsőmagyarország legnagyobb és sörgyártmányairól előnyösen ismert Bauernebl és Fia-féle kassai sörgyára óhajtjuk a figyelmet felhívni, mely gyár van hivatva a felvidéken elharapódzott osztrák sörbehozatalt meggátolni, már annyival is inkább, mert gyártmányai bátran felveszik a versenyt bármely osztrák sörrel. A mintaszerűen berendezett gyár, mely az árpaszükségletének egyrészt megyénk területéről szerzi be, évenként 45,000 hl. sört termel, de modern felszerelésével ennek kétszeresét is képes gyártani. Ne adjuk tehát keservesen szerzett pénzünket külföldre, de támogassuk hazai iparvállalatunkat, mert ezáltal egy lépéssel közelebb jutunk a gazdasági önállóság megteremtéséhez!

— **Becsületes megtaláló.** *Vrabely* Anna kiszolgálónő fia egy arany-double óralánczot talált. Jogos tulajdonosa átvetheti a rendőrségen.

— **Elvesztett tárgyak.** *Havas* Béláné a Fő-utcán egy egykőves briliáns-gyűrűjét, *Fazekas* András 5. gy.-ezredbeli őrmester egy F. A. monogrammos arany-gyűrűjét, *Kassay* János, telekkönyvi tisztviselő egy K. J. monogrammal ellátott aranygyűrűjét vesztette el.

— **Köszönet.** A héthársi tornaünnep alkalmával, tekintettel a jótékony célra, felülfizettek: *Péchy* Zsigmond 50 kor.; *Karacsai* Kácsor Hermina 25 kor.; *özv. Nyulász* Jánosné, dr. *Moskovits* Ignáczné, *Bornemisza* Lajos, *Roskoványi* Miklós 10—10 kor.; *Schertl* Zsigmond 8 kor.; *N. N.*, *Praesenszky* László 6—6 kor.; *Dobay* Béla, *Telekessy* János 5—5 kor.; *Wallent* Emilné, dr. *Máriássy* Béla, *Dessewffy* Sándor 4—4 kor.; ifj. *Friedman* Herman, *Végh* Manó 3—3 korona; *Grüberné* Farkas Paula, *Dessewffy* Marcell, dr. *Forgách* N., *Gallé* István, *Simkó* Ervin, *Sturz* Márk, *Zsebráczky* Géza 2—2 kor.; *Borbás* Géza, *Egyedy* Mátyás, *Nyitrai* József, *Schvarda* Antal, *Szepessy* Árpád 1—1 kor. Összesen 182 kor. Azonkívül *Becker* Vilmos és *Groszwirth* Samu a versenyre megjelent diákokat megvendégelték. A tornaünnepen elért sikert nagyrésztben elősegítették: *Krajcsér* Endre, *Kreisz* Lajos, *Simkó* Ervin és *Stronczser* Dániel. A jószívű felülfizetőknek, valamint az utóbb említetteknek ezúttal is hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **A kassai keresked. és ipar-kamara** legutóbb tartott közgyűlésén *Siposs* Andor Gyula elnök az elnöki közlések során örömmel tesz jelentést arról, hogy az iparosztály megválasztotta vezetőjét *Kozák* János kassai építész személyében. Kegyeletes szavakkal emlékezik meg *Kirchknopf* Frigyes soproni kamarai titkár és *Scharmann* Artur beltag haláláról. Ezután jelentette, hogy az öt évre nyert megbízatás július 18-ikán lejárt. Az újjáalakulás munkája még serényen folyik, úgy, hogy az új kamarai ciklus október havában már össze is ülhet. A határkőnél az elnök visszapillantást vetett a lefolyt öt évi működésre. Úgy megbírók, mint saját lelkiismeretük előtt nyugodtan számolhatnak be, mert munkásságuk nem volt eredménytelen. A nemzet és a kamara életében fontos vállalkozások történtek a lefolyt idő alatt. A politikai eseményeket bírálni nem a kamara feladata, de konstataja, hogy az ipar és keresked. helyzete nem javult a luztrumban, úgy, hogy a jövő ciklusban fokozott küzdelemre van szükség. Sok bízó remény ment veszendőbe,

úgy a jobb kiegyezésbe, vámszerződésbe és jobb pénzügyi helyzetbe vetett hit, ellenben kaptunk új terheket a munkásbiztosításban, melyek a jövőre megdőlnek az adó-reformmal és tarifaemeléssel. Szervezett tábor áll szemben e hazában is a kamarai érdekekkel, Ausztria részéről pedig állandó a mesterségesen szított, tagadhatatlan ellenszenv. A konjunkturák is rosszabbodnak. Végigtekintve a kamara kis seregén, itt is nagy változás ment végbe. A kamara számos oszlopa, tag és tisztviselő egyaránt, kidőlt az ipari és kereskedelmi érdekeket védő munkából. Elnök ezután párhuzamosan vont a ciklus kezdetén és most mutatkozó állapot között. Mindenekelőtt sikerült az intenzív munka meghonosítása. A kamara 37 közgyűlést tartott, nem számítva a nagyszámú bizottsági és osztályüléseket. A kamara tekintélye emelkedett, a mi különösen a törvények előkészítő munkájában és a kerület érdekeinek hathatós képviselésében nyilvánult meg. A kamara új ügyrendet alkotott, könyvtárát rendezte és fejlesztette. A régi alkalmatlan helyiségből megfelelő modern helyiségbe költözött át. A vagyoni állapot is kedvező képet mutat. A ciklus kezdetén a kamara vagyona 57,790-19 korona volt, ma 85,509-31 korona. A nyugdíjalapot 25,125-39 koronáról 49,981-10 koronára növelték. A Baross-alap 3859-10 koronáról 4690-73 koronára gyarapodott. Szinte erejénfeleit művelt a kamara, mikor kereskedelmi és iparoktatási célokra 60,083-98 korráldozott. Mindezen munkák elvégzésében a kereskedői és ipari osztályok a legteljesebb összhangban működtek egymással. A kamara híven és lelkiismeretesen teljesítette feladatát, úgy a vezetőség, mint a tagok és a tisztviselők. Ezután köszönetet mond a kamara tagjainak és tisztviselőinek a lelkes működésért, támogatásért és bizalomért. A lelkes éljenzéssel fogadott beszámoló után rátért a közgyűlés a napirend tárgyalására. *Kozák* János elnök indítványára a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy dr. *Siposs* Aladár titkár, a kinek próbaéve a napokban jár le, véglegesíti. A határozatot dr. *Siposs* Aladár titkár meleg szavakkal köszönte meg. A miniszter jóváhagyta a második segéd-titkári állás szervezését, a melyre dr. *Deil* Jenő választott meg. A vasúti tarifaformát a kormány még ez év október 1-jén akarta életbeléptetni. Ez ellen a kamara is feliratot intézett a kormányhoz és, hivatkozva arra, hogy élvkőzben a tarifaváltozás mérhetetlen károkat okoz, az életbeléptetés elhalasztását kérte. A kormány hajlott a minden oldalról beérkező panaszos beadványokra, s az új tarifa életbeléptetését január 1-jéig elhalasztotta. A mazsolaszőlő vámjának fölemelése tárgyában a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének beadványára a kamara a merkantil-irányt, másrészt pedig a tokaji vidék érdekét szem előtt tartva, úgy határozott, hogy a mazsolaszőlő vámjának jelenlegi nagysága mellett foglal állást. Az iparosztály indítványára elhatározta, hogy kérni fogja a kamara, hogy a telefon a nyári hónapokban már 6, a téli hónapokban pedig 7 órákor álljon a közönség rendelkezésére.

— **Egy országos érdekű határozat.** A magy. kir. kúria ügyvédi tanácsa fontos elvi-határozatot hozott egyik legutóbbi ülésében, a melyet az Ü. L. nyomán itt adunk le olvasóinknak: „Fegyelmi vétség, ha az ügyvéd egy olyan ingatlant, a melyre megbízott ügyvédi minőségében árverést tüzet ki, potom áron megvesz, mert az ilyen eljárás kiválón alkalmas arra, hogy jogosult bizalmatlanságot keltsen és azon gyanút ébresztsze, hogy az ügyvéd a törvényes formák betartása mellett illetéktelen vagyoni előnyöket akar elérni. Még súlyosabb beszámítás alá esik az ilyen vétel, ha az értelmiség alantas fokán álló egyének rovására és ezeknek járatlansága kihatásával történik.”

— **Elvi-jelentőségű ítélet.** A m. kir. kúria, egy adott esetről folyólag, az alsóbíróságok ítéleteinek megváltoztatásával kimondotta, hogy a hitelben vásárolt árúért az esetleg elhunyt cégtulajdonos örökösei egyetemleges felelősséggel nem tartoznak s e címen csak a hátramaradt házastárs tartozik anyagi felelősséggel. Ez ítéletnek kereskedelmi életünkben nagy fontossága van.

— **A F. M. K. E. nagygyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületet az idén Ruttka túrócizmegyei nagyközség fogadja vendégül. Az egyesület ugyanis augusztus 26-ikán ott tartja meg ezévi nagygyűlését, *Dessewffy* Emil gróf elnöklete alatt. Ruttka nagyközség nagy előkészületeket tesz az egyesület méltó fogadására. *Görgey* László, a Máv. miskolci üzletvezetője és ruttkai *Ráth* Péter udv. tanácsos, a kassa—oderbergi vasút igazgatója elrendelték, hogy a vasúti állomás a Felvidék év ünnepe alkalmából megfelelően földszíntessék. A nagygyűlés rendező-bizottsága *Beniczky* Kálmánnal, Túrócizmegye alispánjával az élén, lelkes agitációt fejt ki, hogy az egyesület ezúttal is azzal az erkölcsi súlylyal lépjen föl, a mely huszonhét-

éves multjával és eredményes működésénél fogva megilleti. A megállapított program szerint a F. M. K. E. vezetősége és tagjai augusztus 25-ikén az esti, éjjeli és augusztus 26-ikán a reggeli vonatokkal érkeznek Ruttkára, a hol a nagyközség ünnepélyesen fogadja őket.

— **Egy szakaszvezető hősködése.** A mult hét egy napján este 10 órákor a Fő-utcán *Konecsni* Alajos cs. és kir. 5. sz. gyalogezredbeli szakaszvezető és *Klemen* Hugó 67. gyalogezredbeli őrzető a magyarokat szidalmazták. „Magyar marhák. Ha még a magyarokat meg nem tanította senki sem becsületre, majd megtanítjuk mi őket” s ezekhez hasonló sértő ifejezésekkel illették, majd az utcán nagy botrányt idéztek elő. Mind a két katona fel van jelentve a cs. és kir. állomásparancsnokságnál.

— **Köszönet.** A M. Munkások Rokkant-és Nyugdíjgyelete eperjesi fiókjának augusztus 15-ikén tartott jótékonycélú mulatságán a következő felülfizetéseket folytattak be: *Kösch* Árpád 20 kor.; dr. *Holénia* Gyula 10 kor.; *György* Lajos, *Kovaliczky* Pál és *Kócs* Tivadar 5—5 kor.; *Zaborovszky* Béla és dr. *Dessewffy* István 4—4 kor.; *Klefner* Gyula 3-80 kor.; *N. N.* és *Fridéry* Kálmán 3—3 kor.; *Fried* Simon, *Zavatzky* Szilárd, *Gregor* Endre, *Weisz* Jenő, *Stahur* János, *Liptai* Lajos, *G. G.*, *Amrein* Gizella és *Kaluzsa* Félix 2—2 korona; *Palyó* Mihály és *N. N.* 1-80—1-80 kor.; *Kun* Sándor, *Szilvassy* Lajos, *Kohánszky* Béla, *Tar* Jenő, *Früstök* János és *Hartmann* Albert 1—1 kor.; *Kanyák* József, *Nikolovai* N., *Oberländer* N., *Révész* Jenő, *Altmann* Sándor és *Banyik* Mihály 80—80 fill.; *Stegena* János 40 fillér; *Jurik* István és id. *Floegel* Antal 20—20 fill. A midőn ezeket a szíves adományozásokat ezen a helyen is készségi nyugtázzuk, egyúttal megragadjuk az alkalmat, hogy köszönetünket nyilvánítsuk azért a támogatásért, melyben ez ifjú intézményünk részesül. *A rendezőség.*

— **A régi tízforintosok.** Az Osztrák-Magyar Bank 1901. szeptember 2-iki hirdetményével bevont s 1880. május 1-sei kelettel ellátott tízforintos bankjegyeit, a melyeket a bank főintézetei és fiókjai ezidő szerint még becsérélnek, ezévi augusztus 31-ike után sem beváltásra, sem becsérlésre el nem fogadják.

— **Tőke- és munkarésztvények.** A francia kormány megbízásából *Briand* miniszter törvényjavaslatot dolgozott ki, a mely szerint a jövőben Franciaországban keletkező új ipari részvénytársaságoknak két fajta részvényeken kell alapulniok. Tőkerészvényeken és munkarészvényeken. Az alapelv az, hogy minden munkásnak legyen egy munkarészvénye és napibérének arányában részesedjék az a tiszta üzleti haszonban és legyen helyük és szavazatuk az igazgatóság ülésein is. Ezáltal a munkás érdektársa lesz a tőkésnek és nem napszámosa, és a vállalat sikerének önkéntes közreműködője. A munkás és munkaadó érdekének ilyen módon való egygyeolvastása biztosítja a vállalat céljának és érdekének az emberek között lehetséges legnagyobb együttműködését. *Briand* módszerének előnyei vannak a részvényes és a munkás nézőpontjából egyaránt. A részvényesnek egyenes érdeke, hogy az igazgatóság ülésein tapasztalt, jártas és érdekelt szakemberek résztvegyenek. Azáltal, hogy a munkás részesedik az üzleti haszonban, önként törekedni fog arra, hogy az üzlet minél eredményesebb legyen. Az üzletvezetésben való részvétel útján pedig alkalma lesz megismerni annak nehézségeit és óvakodni fog indokolatlan módon megakadályozni a vállalat sikerét. Ez előnyök mellett a munkás számára meghozza ama változásokat, melyekért a munkásság egy évszázad óta harcot vív. Szociális helyzetét teljesen átalakítja. Mivel nyereség-osztalékát napibérének arányában kapja, ez pedig használhatóságától függ, lelkiismeretesen fog dolgozni. Különösen kedvező morális hatással lesz az a körülmény, hogy a munkás találmánya nem irigységet fog kelteni társaiban, hanem közbecsület fog számára szerezni, mivel a vállalat eredményeiben is munkástársak is részesednek.

— **Sok pénzt ad ki** némely ember megszokásból, figyelem híján. A sárgaszínű, émélygős pezsgőt éppen úgy fogyasztja, mint a silány bort, mert a különbséget megbírálni nem tudja. Ha pezsgőt bírálni akarunk, állítsuk félre a poharat s hagyjuk elpezsegni a szénsavat. Ha a szénsav elillan, akkor tudjuk legjobban megbírálni a bort, a melyből a pezsgő készült. Ha émélygős, égetett-cukorra emlékeztető ízt konstataunk, akkor a pezsgő hibás, melyet az értelmes ember visszautasít. Szép világos színét, nemes fajborokból származó harmonikus illatát az *«Andrényi-sec»* tartja meg a pohárban még órák mulva is.

— **A postakincstár felelősége.** A budapesti kir. ítéletábla, mint a *MAGYAR* Pénzügy jelenti, egy konkrét eset alkalmából kimondotta, hogy a postalevélhordók a pénzes leveleket és utalványokat a postahivatal utasítása folytán és attól

nyert meghatalmazás alapján kézbesítik és fizetik ki abból a pénzből, a melyet a postahivatal ebből a célból levélhordóknak átenged. A pénzeslevélhordók tehát ebbeli szolgálatuk tartama alatt nem egyéni, hanem a postahivatalnak azt az átruházott tevékenységét végzik, a melyet ez, a közönség érdeke és kényelme szempontjából, ezen közvetlen úton végeztet és a melyet különben a postahivatal maga volna köteles teljesíteni. A postai levélhordók ezen átruházott hatáskörében nem saját, hanem a postakincstár pénzével rendelkeznek és az ekként birlalattukba jutott pénz elveszése vagy jogtalan eltulajdonítása esetén a kár elsősorban is a kincstár és nem ezeket a levélhordókat sújtja és a postakincstár az ekként elszennvedett kárát ezeken a levélhordókon csak az esetre veheti meg, ha azokat gondatlanság vagy oly szabálytalanság terheli, a mely miatt a kár bekövetkezett.

Az utazásnak is vannak árnyoldalai. A vasúton por és légvonat; sétánál könnyen meghűtjük magunkat és ha este a szabadban ülünk, egy-kettőre itt van a nátha, rheuma, influenza stb. No, de hát azért mégsem ülhetünk folyton négy fal között otthon. A por és légvonat ellen van egy egyszerű óvszer: *Fay eredeti szodeni ásvány-pasztillai*; ha meghűltünk, akkor megint csak Fay eredeti szodeni pasztilláit veszem be és így az utazás mégis csak jót tett. Jegyezze meg jól: Használjon Fay-féle eredeti szodeni pasztillákat! Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fill. és minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvízüzletben kapható. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntser W. Th.*, Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

A kassai kereskedelmi és iparkamara a következőket teszi közhírré: A török parlament által elfogadott törvény alapján a a török pénzügyminisztérium a *függő államadósság lajstromosása* ügyében újabb hirdetményt tett közzé, melyben az ily természetű adósságok bejelentési határideje meghosszabbított és annak utolsó napjával aug. 27-ike van megjelölve. — *Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről* szóló 1891. XIII. t. cz. 3. §-a alapján a kereskedelmiügyi miniszter f. é. 56.785. sz. a. újabb rendeletet adott ki, melyben kimondja, hogy a színházaknak, újszintén bármilyen más előadásoknak látogatására, mutatványoknak, látványosságoknak, kiállításoknak megtekintésére, továbbá a közlekedési eszközök, vagy a közönségnek munkaszüneti napokon is rendelkezésére álló egyéb intézmények igénybevételére szolgáló jegyek a kizárólag ezek árúfűtésére berendezett üzletekben munkaszüneti napokon déli 12 óráig árúfűthetők. Más üzletág céljaira berendezett üzletekben az említett jegyek árúfűtése munkaszüneti napokon az alatt az idő alatt végezhető, melyben az illető üzlet a fennálló munkaszüneti rendelkezések szerint nyitva tartható. — Az ipartörvény rendelkezései alá tartozó intézetek és vállalatok, illetve ezek alkalmazottai által közvetlenül folytatott jegyárúfűtés munkaszüneti korlátok között végezhető, míg az ipartörvény rendelkezései alá nem tartozó üzletek és vállalatok, illetve ezek alkalmazottai által munkaszüneti napokon közvetlenül folytatott jegyárúfűtés az 1891. XIII. t. cz. szempontjából semminemű korlátozás alá nem esik.

A legkedveltebb arczzépitő, mely joggal mondható páratalannak, kétségtelenül a híres, Földes-féle *Margit-crème* mely valóban meghódította a világ hölgyközönségét. Sőt urak is használják, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztatlanságát: szepit, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolít és az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arczbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére, finomítására is használják. Hölgyeink elragadtatással szólnak gyors és biztos hatásáról. Nagy tégely 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszerárban. Postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Férjhez menjenek-e a színésznők? Erről az, érdekes kérdéssel értekezett a minap Párisban Marcel Prévost, a legutóbb megválasztott francia akadémikus. A *MATIN* azzal a kérdéssel fordult a fiatal akadémikushoz, mi a véleménye a házasságról és különösen a színésznők házasságáról? Prévost hosszasan felelt, és a többi közt azt mondta, hogy a színésznő ma már nem a tizenkilencedik század könnyelmű *«Soysouse»*-e, hanem egyre jobban közeledik az egyszerű és rendes, polgári foglalkozást űzőkhöz. Ezért föl kell vennie a rendes polgári emberek szokásait is és — férjhez kell mennie. Most csak az a kérdés van még hátra, kikhez menjenek nőül a színésznők. Marcel Prévost nem helyesli, hogy női ügyvéd ügyvédet válasszon férjül, valamint azt is elítéli, ha az ápolónő orvoshoz megy feleségül. Így a színésznők is — fejezi be fejtegetését Prévost — „menjenek férjhez, de ne a kollégájukhoz”.

Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

Dobieczi Sándor évi jelentéséből. (V.) Mi a gazdaságilag független Magyarország igaz hívei vagyunk és annál inkább, mert az önálló vámterület éppenséggel nem jelent vámbáborút, sőt ellenkezőleg: nem hogy harcot idézne föl, hanem megteremti szomszédainkkal szemben a békés, rendezett viszonyokat, de biztosítja részünkre az önálló fejlődés lehetőségét.

De mi nem nagyképűsködünk. Nem törekszünk doktriner irányzatok követésére, szürke elméleti igazságok leszűrésére, hanem megragadjuk a lüktető élet kivánságához mérten az ásó és kapa nyelét, gyakorlatiasan oldván meg az iparpártolás feladatát ott és akként, a mint annak szüksége mutatkozik. Ismertetjük és védjük hazai termékeinket. Közvetítünk, ha kell. Felhívjuk a kormányt és a szakköröknek figyelmét a szükségletekre. Oktatunk, buzdítunk, hogy hazai iparcikkeink keresletét megteremtve, hódítsuk vissza a magyar termékeknek a magyar piacot. Ezt előmozdítandó, ezer meg ezer útbaigazító levélben felelünk a hazai beszerzési források után tudakozódóknak. Természetesen, mindezt szigorú lelkiismeretességgel és díjtalanul végezzük. A több oldalról elhangzott ellenvetésekre pedig megjegyezzük, hogy ez a védekezésünk nem terjed ki a léha munkásságra, mert mi csak a jó és versenyképes iparterméket védjük, de ezeket azután védjük a végtelenségig! Ebben a védelemben kell részeseitűnk különösen a mi derék, szívós kitartással dolgozó iparostársainkat, hogy a magyar piacot visszahódíthassák. Védjük és oltalmazzuk őket az üres, léha és alapos tudás nélkül henczegők cinikus és önző kicsinyisével szemben, kik hazafias gondolkozásra avagy áldozatkészre képtelenek lévén, lelkületüknek nemesebb érzésekre való fogékonyságának hiányát a magyar ipar gúnyolásával és kicsinyisével palástolják. Ezek veszedelmeisebbek, mint a kik tanításunkkal szemben ma még vakok és siketek. Ápolnunk kell, illetve ifjúságunkba be kell oltanunk bizonyos egészséges üzleti szellemet.

Évekkel ezelőtt, már 1887-ben magam is utaltam a Mérnök-Egylet aranyérmével megjutalmazott pályamunkámban arra a szomorú tényre, hogy milliárdok hevernek potom kamatozás mellett a takarékpénztárakban, mint betétek, s ez összegeket nem iparunk fejlesztésére, hanem nagyrészt uszóraskodásra használják. A helyzet ma még rosszabb. (Folyt. köv.)

SPORT.

A Magyar Athletikai Szövetség felsőmagyarországi kerülete szeptember 5-ikén d. u. 3 órakor atletikai bajnoki viadalt rendez Eperjesen, az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület sporttelepén. Versenyes: 100-yardos síkfutás (bajnokság); védő Stepankó István (K. A. C.). 220-yardos síkfutás. $\frac{1}{4}$ ang. mfdes síkfutás (bajnokság); védő Bruger Géza (E. T. V. E.). $\frac{1}{2}$ ang. mfdes síkfutás (bajnokság); védő Bruger Géza (E. T. V. E.). Súlydobás (bajnokság); védő Székelyhídy Béla (D. A. A. C.). Gerelyvetés (svéd). Diszkoszvetés (bajnokság); védő Gobonya Albin (E. T. V. E.). Magasugrás (bajnokság); védő Szabó Béla (D. A. A. C.). Távolugrás (bajnokság); védő Zalay Géza (D. T. E.). Rúdugrás. Hármásugrás. Ifjúsági versenyek: 100-y. síkfutás Diszkoszvetés. Távolugrás. Föltételek: 1. A bajnoki számok győztesei a «Felsőmagyarországi kerület 1909-i bajnoka» címet, továbbá a M. A. Sz. aranydíszítésű ezüst-érmét, a II. helyezett a M. A. Sz. ezüst-érmét, minden harmadik a M. A. Sz. bronz-érmét nyerik. A többi szám győztesei az E. T. V. E. nagy ezüst-, a II. helyezettek kis ezüst-, a III. helyezettek (7 induló esetén) nagy bronz-, a IV. helyezettek (9 induló esetén) kis bronz-érmét nyerik. 2. A versenyszámokban résztvehetnek a M. A. Sz. felsőmagyarországi kerületének amatőr tagjai. 3. A viadalon mindenben a M. A. Sz. szabályai érvényesek. 4. Tét a bajnoki versenyszámoknál 4 kor., a többi versenyeknél 2 kor., az ifjúsági versenyeknél 1 kor. 5. A szabályszerű nevezések szeptember. 1-jéig Dvortsák Győző várm. főlevéltáros, az E. T. V. E. titkára címére Eperjésre (Vármegyeháza) küldendők. 6. A nevezések fölött a kerület bizottsága dönt.

Az első golfverseny Magyarországon a napokban zajlott le *Tátralomnicson* a Tátra-Club nagyszabású nyári sportprogramjának keretében. A Tátra-Club ugyanis, felismerve azt a nagy vonzóerőt, a melyet a golfjáték a külföldi turistákra

gyakorol, a földművelésügyi minisztérium áldozatkész támogatása mellett nagyszabású golfpályát létesített. A pálya fenyőerdőktől koszorúzott tisztáson terül el, a melyet a közepén hegyi-patakocska szel ketté, s a melynek egyik fele a patakon túl szépen emelkedő dombra húzódik fel. Az ilyen változatos terep a legalkalmasabb a golfpálya céljaira, mert ez nyújt alkalmat a szép játék sokoldalúságának érvényesítésére. A pálya fekvése pedig páratlan a maga nemében, mert róla csodaszép kilátás nyílik a fenyőerdőkből kiemelkedő Palace Hotel impozáns épületére, s a mögötte égfelé nyúló Lomniczi-csúcsra. A golfjáték lényege a következő: Lehetőleg változatos gyepes területen, mintegy 300—500 m-nyi távolságra egymástól egy-egy «green» készül, azaz körülbelül 10×10 m. területen a gyepfelület billiárd-asztal simaságúvá tétetik s a terület közepén egy 8 cm. átmérőjű s 15 cm. mély bádoghenger nyer a földben elhelyezést. Ez az u. n. «holes» (lyuk). Egy-egy pálya rendezése en vagy 9 ilyen lyukból, illetve a hozzátartozó 300—500 m. hosszú pályaszakaszból áll, melyek rendszeren nagy körben vannak elhelyezve, úgy, hogy az utolsó lyuk az első pályaszakasz kiindulópontja mellett van, hogy így az egész kör többször egyfolytában is végig legyen játszható. A versenyek 9, 18 vagy klasszikus versenyeknek (pl. az angol bajnokságban) 18 lyukra mennek. A feladat mindig az, hogy a játékos lehetőleg minél kevesebb számú ütessel hozza be labdáját egyik lyuk után a másikba, s így végig a versenyben fűrt összes lyukakon. A tátralomniczi versenyeken több külföldi legelsőrangú játékos is résztvett, a kiknek kitűnő játéka alkalmat nyújtott arra, hogy a versenyeknek magyar résztvevői, a helyes nyomokon haladva honosítsák meg ezt a szép játékot. A külföldiek közül első helyen állt *R. Everts*, a bécsi belga követség titkára, a ki a legkiválóbb ir játékosok egyike, s mint az irlandi Royal Portrush Golf-Club tagja, 1904-ben megnyerte Irország bajnokságát. Igen jó külföldi klasszist reprezentált Barclay Rives, a bécsi amerikai nagykövetség I. titkára; továbbá Claude English, a Gordon Golf-Club Peterborough (Anglia) tagja s végül M. Ehrenreich udv. titkár, a legjobb osztrák játékosok egyike. A magyar játékosok a versenyek alatt meglepő haladást tanúsítottak, mert míg az első napon a legjobb eredmény 18 lyukra 215 ütés volt, addig itt Lauber már 149 ütessel tudott végezni és a helyezettek is mind 200 ütésen alul maradtak. Ez az eredmény azt mutatja, hogy Magyarország jó talaja lesz a Tátra-Club által újonnan bevezetett golfjátéknak, a melynek révén a magyar sportélet a külföldi s főképp az angol sportélettel újabb értékes összeköttetést fog találni. A Tátra-Clubot épp ezért nagy elismerés illeti a golf terén való áldozatkész kezdeményezésért, a melynek kitűnő eredménye méltón illeszkedik be eddigi versenyével kivívott sikerei közé.

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, **BERGER** szállodájában 1909. évi augusztus 18-ikától aug. 21-ikéig.

Stern Miksa kereskedő Eger, Ulman Miklós kereskedő Nagyvárad, Ponger Hugó kereskedő Pöstyén, Fogel Ignác kereskedő Pöstyén, Stern Jeremiás keresk. Pöstyén, Kohn Henrik kereskedő Bécs, Hamza Gyula csendőrszázados Pozsony. Boks Árpád hadnagy Nagyvárad, Helvey Gyula utazó Pozsony, Agid Adolf utazó Lemberg, dr. Cselláth Géza máv. fogalm. Miskolcz, Barányi Árpád áll. vasgy. hivat. Budapest, Gradianszky Gyula kat. hivat. Krakó, Woge Hermin magánzó Krakó, Reiske Nándor hivat. Bruck a/L., Oruzinszky Endréné v. kezelőtiszt neje Kassa, Felix Mór utazó Zsolna, özv. Franz Karola utazónő Budapest, Rubiner Rudolf utazó Bécs, dr. Kerekes Iszó m. hivatalnok család. Budapest.

Építők- és építtetőknak

:: saját érdekük, ha, mielőtt megrendelést eszközölnék :: vízvezetők, központi fűtés, csatornázás, sodronykerítés és kaviczrosta-szükségeikre, bizalommal fordulnak ajánlat- vagy felvilágosításért — melylyel díjtalanul szolgál —

GURSZKY JÓZSEF

fém- és vasműveshez; műszaki iroda és műhely:

KASSA, Ferencz József-tér 14. sz. Telefon-sz.: 347.

Városok, községek, gazdaságok, házak stb. vízmű, csatornázás és központi fűtés tervezési és kivitelezési vállalat. Külön osztály mindennemű sodrony, vaskerítés s kaviczrosta készítésére.

173—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. ker. és váltótörvényszéknek 1908 évi 162,318 sz. végzése folytán dr. Nadas Bertalan ügyvéd által képviselt Gereben Béla felperes részére 400 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán lefoglalt és 908 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírószág 1909. V. II. 69/7. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán, Eperjesen (Fő-utca 135. számú ház I-ső emeletén) leendő megtartására határidőül 1909. évi augusztus 27-ik napjának délutáni 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, hátr. 200 kor. s jár. erejéig a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívhatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdésig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1909. augusztus 5.

Spongyi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

3183—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kissebeni kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság a benyújtott kérelem következtében a dr. Prokopovich Béla ügyvéd által képviselt Klimand Jakab neusandeci lakos végrehajtónak Grossmann Mózes hosszúvágási lakos, végrehajtást szenvedő ellen 90 kor. 20 fill. hátralékos tőke, ennek 1909. évi február 16-tól járó 5%-os kamatai és 15 kor. 77 fill. jelenlegi és még felmerülő költsége, és a 2509—1909. tkvi számú végzéssel csatlakozottnak kimondott Schwarz Samu hétharsi lakos 144 kor. tőke, ennek 1909. évi április 15-től járó 5%-os kamata és 44 kor. 25 fill. költség; továbbá a 3216—1909, 3217—1909, és 3309—1909. tkvi sz. végzésekkel csatlakozottnak kimondott Szövetkezeti Takarékpénztár eperjesi bejegyzett cégnek 500 kor. tőke, ennek 1909. április 15-től járó 5%-os kamata és 70 kor. 45 fill. költség; továbbá 500 korona tőke, ennek 1909. évi március 25-től járó 6%-os kamata, 70 kor. 45 fill. költség és 500 kor. tőke, ennek 1909. évi május 15-től járó 6%-os kamata, 63 korona 45 fillér költség-gekből álló követelések kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján s a 146. § értelmében:

1. a hosszúvágási 44. sz. tkjvben A. I., 4—23. sorszám alatt fölvetett $\frac{3}{100}$ -ad telekhez kiosztott 241., 277., 302., 366., 513., 523., 592., 622., 714., 734., 779., 877., 926., 993., 1017/a., 1084., 1119., 1174., 1231. és 1284. hr. sz. számtökből a B. 13. sorszám alatt $\frac{3}{100}$ -öd részben végrehajtást szenvedő nevére írott jutalékra az ezennel 121 koronában;

2. a 141. sz. tkjvben A. I., 1. sorszám, (121., 122/a.) hr. sz., 20. öi. sz. s egészben végrehajtást szenvedő nevére írott házára és kertre az ezennel 2038 koronában megállapított becs- és kikiáltási árban az összes végrehajtatók érdekében megtartandó végrehajtási árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi

A nyilvános árverés Hosszúvágás község házában 1909. október hó 18-ik napján délután 2 órakor fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint Hosszúvágás község házában kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett:

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez lefizetni.

Kir. járásbírószág, mint tkvi hatóság.

Kisseben, 1909. július 31.

Kochina Emil s. k.,
kir. járásbíró.

3042—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Lescsák Júlia Seránton Pa-i lakos végrehajtónak Hudák János, Mária, Anna és József végrehajtást szenvedettek elleni 1850 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést az eperjesi kir. törvényszék és a lemeszi kir. járásbírószág területén levő, a lemeszi 102. sz. tkjvben A. I., 1—11. sor., 97/a., 108/a., 119/a., 130/a., 166/a., 96/d., 107/d., 118/d., 129/d., 154/c., 165/d. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak B. 9., 10., 11., 12. sorsz. alatt Hudák János, Hudák Mária, kiskorú Hudák Anna és kiskorú Hudák József nevével álló jutalékára 518 kor. kikiáltási árban;

a lemeszi 24. sz. tkjvben A. I., 10., 6. sor., 177., 132. hr. szám alatt foglalt rét- és szántónak B. 83—86. sorszám alatt ugyanazok nevével álló jutalékára 57 kor. kikiáltási árban;

a lemeszi 29. sz. tkjvben A. I., 11., 7. sorszám alatt foglalt 176., 132. hr. sz. rét- és szántónak B. 69—72. sorszám alatt ugyanazok nevével álló jutalékára 62 kor. kikiáltási árban;

a lemeszi 119. sz. tkjvben A. I., 1—6. sor., 96/c., 107/c., 118/c., 129/c., 154/b., 165/c. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak B. 8—11. alatt ugyanazok nevével álló ingatlanára 260 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentmegjelölt ingatlanok az 1909. évi augusztus 27-ik napjának délutáni 10 órájkor Lemes község házában megtartandó nyilvános árverésen a végreh. novella 25. és 26. §-ai értelmében el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 51 korona 80 fillért, 5 korona 70 fillért, 6 korona 20 fillért és 26 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni és a bánatpénzt a végrehajtási novella 25. §-a értelmében kiegészíteni.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Eperjes, 1909. június 8.

Unger Geiza,
kir. tvszéki bíró.

3234—1909. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kissebeni kir. bíróság, mint tkvi hatóság a benyújtott kérelem következtében Gress Mária végrehajtónak a dr. Forgács Samu ügyvéd által ügygondnokolt kiskorú Hrivnyák Károk Mátys, Cecília, István és Imre, valamint Hrivnyák Károk János volt berzeviczei lakos, végrehajtást szenvedők ellen 200 korona tőke, ennek 1906. évi január 26-tól járó 8%-os kamatai, 97 kor. 95 fill. eddigi, 19 kor. 77 fill. jelenlegi és még felmerülő költség, valamint az 1829—1909 tkvi sz. végzéssel csatlakozottnak kimondott Bujnyák szül. Kalmár Erzsébet korábbi végrehajtató 200 kor. tőke, ennek 1904. január 1-jétől járó 8%-os kamatai és 134 kor. 17 fill. költségéből álló követelésének kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján s a 146. §-a értelmében:

1. a berzeviczei 4. sz. tkjvben A. I. 9. sorsz. alatt fölvetett 706/c. hr. sz. Domonkova-dulóbeli erdőből a B. 236—240. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -ad részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékra az ezennel 16 koronában;

2. a berzeviczei 28. sz. tkjvben A. I., 1—2., 4., 6—9. sorszámok alatt felvett $\frac{3}{100}$ -ad úrbéri telekhez kiosztott (108—109.) hr. sz., 61. öi. sz. házból és kertből, 400., 509., 588., 655., 694. és 726. hr. sz. külsőségből a B. 21—25. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -od részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékra az ezennel 390 koronában;

3. a berzeviczei 29. sz. tkjvben A. I., 1—6. és 8—10. sorszámok alatt felvett $\frac{3}{100}$ -ad úrbéri telekhez kiosztott (110—111.) hr. sz., 62. öi. sz. házzal beépített kertből, 450., 476., 501., 549., 580/a—b., 682/a—b., 701., és 739. hr. sz. külsőségből a B. 17—21. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -od részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékra az ezennel 275 koronában;

4. a berzeviczei 107. sz. tkjvben A. I., 6—7., 12., 14., 15. sorszámok alatt felvett nemesi birtokhoz kiosztott, 27. öi. sz. házzal beépített (51—52.) hr. sz. kertből, 28. öi. sz. házzal beépített (53—54.) hr. sz. kertből, 410/a—b. és 811/a—b. hr. sz. legelőkből, 809. hr. sz. vögyből a B. 100—104. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -ed részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékra az ezennel 24 koronában;

5. a berzeviczei 159. sz. tkjvben A. I., 2. és 11. sorszámok alatt felvett nemesi birtokhoz kiosztott 756/a. 1. hr. sz. Jaskovec-dulóbeli rétből és 828/a. 1. hr. sz. Kratke-dulóbeli erdőből, a B. 14—18. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -ed részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékra az ezennel 130 koronában;

6. a berzeviczei 213. sz. tkjvben A. I., 1. sorszám alatt felvett úrbéri birtokhoz kiosztott Pod Rakovu-dulóbeli 541. hr. sz. számtöböl a B. 14—18. sorszámok alatt $\frac{3}{100}$ -ad részben a végrehajtást szenvedők nevére írott jutalékára, az ezennel 6 koronában megállapított becs- és kikiáltási árban, és az özv. Hrivnyák Andrásné javára bekebelezett özevyi jogra való tekintet nélkül, a végrehajtási árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Berzeviczén a község házában 1909. október hó 13-ik napján délután 11 $\frac{1}{2}$ órakor fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint Berzevicze község házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett:

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez lefizetni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Kisseben, 1909. július 31.

Kochina Emil s. k.,
kir. bírós.

Egy jókarban levő rövid-zongora

:: szabad kézből eladó. ::

Bővebbet Eperjes, Bástyá-utca 7. sz. a.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasár- és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémárú Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váczi-út 74 21 sz.

Helybeli elárúsítók:

Dahlström Károly, Luchs Ede és Társa.

Rozs- és búzavetőmag-eladás.

Évek óta közkedveltségnek örvendő vetőmagjaimra van szerencsém a t. gazdaközönség b. figyelmét felhívni.

Előjegyzéseket már most elfogadok és kívánatra mintával is szolgálok. Vetőmagjaim előállítására és kezelésére mindig kiváló gondot fordítok, csak teljesen érett és kifogástalanul osztályozott és rostált magot hozok forgalomba.

Kérem a tisztelt gazdaközönséget, hogy szükségletét minél előbb sziveskedjék nálam előjegyeztetni, mivel vetőmagot csak korlátozott mennyiségben termelek.

Árak, netto 100 kilogrammonként, Kisseben állomásra számítva, vevő bérmentve beküldendő zsákjaiban (kívánatra zsákot is adok, ezeket önkölkölségen számítom):

Rozs, Excelsior óriás K. 24—**Búza,** Fleur d'Orleans K. 32—
Professor Heinrich > 25—
Diószegi > 31—

Vetőmagjaim eredeti külföldi magvak első évi utántermései.

Ezen magvak a Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási Szövetkezeténél is kaphatók, Eperjes, Szebeni-út.

Vörösalmai gazdaság.

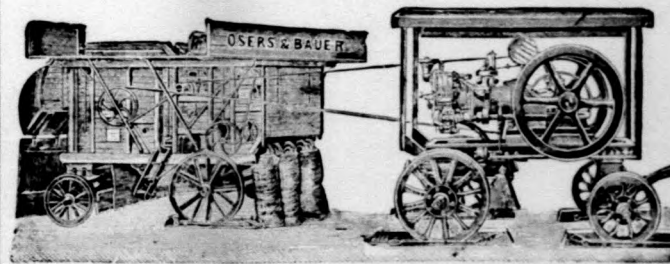
Vörösalma, u. p. Pécsújfalu.

Azonnal vagy november 1-jétől bérbeadó

modern úri-lakás

≡ Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utcai első emeletén. ≡

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR
Wien, XX., Dresdnerstr. 61-63a.
Magyarországi fióktelep:
Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBILIS
cséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legolcsóbb üzemereje, — 3 fillér üzemköltsége óra-lőerőnként.
Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szilárd gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségtetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobilis cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekintendők meg üzemben:

15. Rohody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferenc, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varanó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyszar, Gátszecs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP. cséplőszerelvény.

Nádparipa- liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arczbőr biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

Kiskőrösön Szekulesz Mórnál valódi, szavatolt tiszta gyümölcsparlatok kaphatók.

Barack- és meggyálinka 2— kor.-ért, eper- és törkölyálinka . 1:30 „

literenkint, utánvételes postacsomagokban. Csomagolás önköltségen számítatik. — Nagyobb vételnél külön, előnyös ajánlat.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beürző szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Gyakorlott

könyvelő, Eladó ház.

a ki gép- és gyorsírázatban jártas, azonnal felvétetik **DIVALD** műintézetében, Kassai-út 3.

A Csatorna-utcában 5. sz. alatt fekvő és vízvezetékekkel ellátott ház szabad kézből eladó.

Bauernebl és Fia **kassai** sörfőzdeje és malátagyára

szíves tudomására hozza igen tisztelt vevőinek, hogy eddig Gellért Testvérek által vezetett eperjesi

sörnagyraktárát

saját kezelésébe vette át ::

s minden törekvése az lesz, hogy mindenkor a legjobb minőségű és friss töltésű hordó- és palaczk-söreivel legnagyobb megalégedésre szolgálja ki vevőit.

Árjegyzékkel és mindennemű felvilágosítással a sörfőzde eperjesi raktára (Kassai-út 9.) készséggel szolgál.

Hirdetések

a Sárosvármegyei Kalauz

CZÍMTÁRÁBA

legkésőbb augusztus 31-ikéig

:: vétetnek fel ::

Kósch Árpád könyvnyomdájában

Eperjes.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ara: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-czikk: Margit-hölgypor (3 színben) 120 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 korona.

Kapható Eperjesen: Pálesch Árpád drogueriájában és Williger Pál, Kovaliczky Pál gyógyszerházaiban.

CARL KRONSTEINER-féle,

az idő viszontagságainak ellentálló, kalk-

Façade-festékek

50 színárnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta a legjobban bevált és minden utánzatot felülmul.

:: Egyedül czélszerű mázolóanyag már festett fafadeokon. ::

Mintakönyv és ismertetés ingyen s bérmentve. Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120.

Raktárak minden nagyobb városban.

Email-façade-festékek

mosható, egyszeri mázolóssal fed, előmázolás nélkül is emailszerű keménységet ad, csak hideg vízzel bevonva lesz használatra kész; antiszeptikus, mérgegmentes, líkacsos. Belső helyiségek, faépitmények, nyaralók, kerítések stb. átfestésére.

• Kapható minden színárnyalatban és m²-je 5 fillérbe kerül.

Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.